

Toolkit

ke vzdělávacímu programu pro zapojení lidí s žitou zkušeností z výkonu trestu do systémových změn

v rámci projektu „Na našem hlase záleží: zapojení lidí s trestní minulostí do systémových změn ve vězeňství“ (0015/2021/ACF/4)



Měníme systém.
S odvahou.

Toolkit ke vzdělávacímu programu pro zapojení lidí s žitou zkušeností z výkonu trestu do systémových změn vznikl v rámci projektu „Na našem hlase záleží: zapojení lidí s trestní minulostí do systémových změn ve vězeňství“ (0015/2021/ACF/4), realizovaného v partnerství s norskou organizací Wayback a Asociací organizací v oblasti vězeňství (AOOV).

<https://www.rubikoncentrum.cz/>

<https://www.wayback.no/>

<https://aooov.cz/>

Projekt podpořil Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a hájení zájmů znevýhodněných skupin. Cílem programu je dále inspirace k aktivnímu občanství a posílení kapacit neziskových organizací. Program Active Citizens Fund vstoupil do České republiky v září roku 2019 s cílem podpořit neziskové organizace neohledně na jejich velikost a zkušenosti. V České republice jej spravuje konsorcium, které tvoří Nadace OSF, Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a Skautský institut. Program je realizován v rámci Fondů EHP a Norska 2014–2021. Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce s 15 evropskými státy. Důležitým posláním programu je také spolupráce mezi Českou republikou a dárcovskými státy. Jde o spolupráci mezi českými neziskovými organizacemi a organizacemi z Islandu, Lichtenštejnska a Norska.

<https://www.activecitizensfund.cz/>

<https://eeagrants.org/>

<https://osf.cz/>

<https://www.vdv.cz/>

<https://www.skautskyinstitut.cz/>

Oslovení a výběr účastníků*ic programu

Vhodné kandidáty*ky hledáme mezi (bývalými) klienty*kami organizace, prostřednictvím poradců*kyň a/nebo bývalých klientů*ek, přes spolupracující organizace, které mají zkušenosti se zapojováním peerů. Oslovíme také stávající zaměstnance*kyně s žitou zkušeností, včetně těch na tréninkových místech.

Dostatečný odstup kandidáta*ky od trestní minulosti je klíčový. Formální podmínkou je dvouletý odstup od ukončení trestu odnětí svobody, případně alternativního trestu. Důležitější je ale individuální posouzení, zda a do jaké míry jsou konkrétní lidé srovnáni se svou trestní minulostí, tedy s obdobím, kdy páchali trestnou činnost, byli závislí, vykonávali trest. Měli by být stabilizovaní a mít svou minulost dostatečně zpracovanou.

Program je určený pro lidi s trestní minulostí, kteří tuto svoji zkušenost chtějí ve své práci využívat. Rozhodně proto není vhodný pro ty, kteří svoji minulost chtějí nechat za sebou, udělat za ní tlustou čáru a už se k ní nevracet. Je proto potřeba si se zájemci vyjasnit, zda si toho jsou vědomi a zda je pro ně v pořádku se svou minulostí takto aktivně pracovat. Součástí procesu výběru a přípravy na program musí být také vyjasnění podmínek účasti v programu, průběhu a účelu programu a podmínek pro zapojování do konkrétních typů aktivit. Toto by mělo být součástí individuálních rozhovorů a je potřeba se k tomu vrátit i v úvodním bloku programu, aby se předešlo nedorozuměním a mylným očekáváním. Je důležité dbát na transparentnost a srozumitelnost.

Důležitá pro umožnění účasti v programu byla úhrada nákladů (cestovné, stravné, ubytování) a také nabídka finanční kompenzace pro ty účastníky*ice, kteří program absolvovali mimo svou pracovní činnost a brali si kvůli tomu u svých zaměstnavatelů dovolenou. Pro cílovou skupinu programu, která má často nízké příjmy, je tato kompenzace zcela zásadní.





Základní vzdělávací program

V pilotním kurzu se ukázala velká pestrost skupiny účastníků*ic. Tato diverzita je na jednu stranu vzájemně obohacující, na druhou stranu náročná pro lektory a pro některé účastníky*ice frustrující (rozdíly v tempu, kompetencích, očekávání, zaměření), jak vyplynulo ze zpětných vazeb.

Je otázka, do jaké míry lze toto ošetřit v procesu výběru, diferenciaci může komplikovat řada faktorů: nedostatek zájemců*kyň s žitou zkušeností, podmínky a možnosti (zejména časové) projektu, ale i vědomé rozhodnutí, že program bude nízkoprahový a otevřený všem, kdo splní základní kritéria a mají zájem se zapojit.

Vzdělávací program jsme tedy pojali jako úvod do problematiky, s tím, že po jeho absolvování lze účastníky*ice diferencovat a navázat dalším cíleným rozvojem v konkrétních oblastech (viz Další vzdělávání a rozvoj).

Při nastavování kritérií programu jsme do značné míry vycházeli ze zkušeností a doporučení našeho partnera, Johana Lotheho z norské organizace Wayback. Jeho role byla zásadní v kontextu celého projektu, konzultovali jsme s ním řadu konkrétních otázek, které v průběhu realizace vyvstaly.

Na základě zpětných vazeb a evaluace programu bylo oproti pilotnímu školení pořadí bloků upraveno, aby více odpovídalo logice postupného předávání informací. Snadnějším vstřebávání informací má napomoci střídání náročnějších a odlehčených témat, zapojování praktického nácviku na úkor teoretického výkladu všude, kde je to účelné a možné. (Pořadí témat v pilotním vzdělávacím programu bylo do jisté míry určeno logistikou a časovými možnostmi externích lektorů*ek.)

Úvodní blok

1

Úvodní blok není jen organizačním a administrativním zahájením programu, slouží i ke vzájemnému seznámení. Musí mít proto dostatečnou časovou dotaci (půlden). Je třeba se vrátit k vyjasnění účelu programu a podmínek pro zapojování do konkrétních typů aktivit, podrobně se věnovat sdílení očekávání účastníků*ic od programu a od následného zapojování do advokační a osvětové činnosti.

Dostatek prostoru je nutné věnovat nastavení pravidel fungování skupiny nejen v průběhu programu, ale i po jeho skončení, v rámci společných setkávání, intervizí a dalších vzdělávacích/rozvojových aktivit. Jejich smyslem je zajistit bezpečné fungování skupiny. Pravidla musí být nastavena společně, na základě brainstormingu a následné diskuse, aby je všichni přijali, řídili se jimi a aby bylo možné k nim odkazovat v případě jejich porušení. Vzhledem k žité zkušenosti s trestní minulostí, závislostmi a vzhledem k možným přetrvávajícím traumatům účastníků*ic je důsledné nastavení pravidel klíčové pro bezpečí všech jednotlivců v rámci skupiny. Případné ohrožující jednání a chování je nutné včas pojmenovat a zajistit, aby bylo v pravidlech ošetřeno. Měřítkem je vždy nejzranitelnější, nejcitlivější člen*ka skupiny.

Pravidla, na kterých se shodla skupina:

- Respekt
- Pravidlo STOP (kdykoliv mohu přerušit aktivitu, nebo se do ní vůbec nezapojit)
- Důvěrnost – bezpečí ve skupině (sdílené informace zůstávají ve skupině, s nikým dalším se nesdílí)
- Dáváme prostor všem
- Dochvilnost
- Vypnutý telefon

V průběhu setkávání v rámci online intervizí i dalšího rozvoje po skončení programu vyvstala potřeba ujasnit si i pravidla pro to, do jaké míry je přijatelné, nebo naopak ohrožující dostavit se na setkání týmu pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Byla tomu věnována velmi otevřená diskuse v rámci intervize.

Skupina absolventů*ek programu se shodla na následujících pravidlech:

- Čisté prostředí na všech online/osobních pracovních akcích.
- Shodujeme se na respektu a potřebě bezpečí pro ty, pro které je to ohrožující.
- Na neformálních akcích (společné večere, rauty apod.) není úplná abstinence pravidlem, jen pokud jsou s tím všichni srozuměni. Pokud by s tím měl někdo problém, je potřeba to respektovat. Určují to ti nejzranitelnější.

Do úvodního bloku je zařazeno seznámení a první sdílení trestní minulosti účastníků*ic, které by bez zajištění bezpečného prostředí nebylo možné. Důležitá je zde role facilitátorů, kteří proces řídí. Cílem úvodního bloku je vytvořit bezpečné a podporující prostředí, které facilitátoři aktivně pomáhají nastavit. Kromě samotného vzdělávání je totiž právě role skupiny jako podpůrného elementu pro úspěšný průběh programu klíčová.

2 Sebezkušenost: kdo jsme, jak se cítíme

Sebezkušenostní část programu je zcela zásadní. Žitá zkušenost každého jednotlivce je jedinečná, často traumatizující a nemusí být natolik zpracovaná, jak se sám domníval. Sebezkušenostní blok je příležitostí problematické či citlivé zážitky ve skupině otevřít, sdílet a (znovu) s nimi pracovat v kontextu budoucího využití žité zkušenosti v další práci. Zkušenost se může týkat období páchání trestné činnosti, potýkání se se závislostí apod. Je potřeba vyjasnit, co je bezpečné sdílet, které části příběhu jsou vhodné ke sdílení a které jsou soukromé, nastavit si hranice.

Důležité je mít zpracované negativní zážitky z výkonu trestu či jednání s institucemi, vzhledem k budoucímu partnerství s Vězeňskou službou ČR, Probační a mediační službou ad. V základním lektorském týmu musí být člověk s kompetencemi na prvotní podporu při otevření citlivých témat, musí být prostor se jim dostatečně věnovat a musí být zajištěna nabídka terapie či supervize. Jeden z účastníků ve zpětné vazbě uvedl, že mu právě sebezkušenostní blok „nepříjemně vrátil některé zlé myšlenky z minulosti“ a musel si pak vyžádat pomoc lektorky.

Na druhou stranu může sdílení těchto citlivých témat sehrát důležitou roli na cestě k plnému uzdravení a vyrovnání se s minulostí. Součástí tohoto procesu je také přijetí odpovědnosti za následky, které spáchání trestného činu mělo na rodinu a blízké, ale zejména na oběť.

3 Základy advokační práce, jak funguje legislativní proces

Na základě zkušenosti z pilotního programu je této části poskytnuta dvojnásobná časová dotace (8 hod.). Problematika systémové změny je pro program klíčová, potřeba věnovat jí více prostoru vyplynula i ze zpětných vazeb absolventů*ek a jejich zájmu o dané téma. Blok je rozšířen o teoretický základ systémové změny inspirovaný workshopem Rado Pittnera ze sítě Ashoka „Everyone a Changemaker“.

Tento blok je kombinací předávání informací (teorie systémové změny, fungování legislativního procesu atd.) a diskusí, ale podstatnou část tvoří skupinová práce v malých skupinách. Po úvodním vysvětlení si účastníci*ice sami zkouší konkrétní nástroje pro plánování advokační kampaně. Ve skupině si zvolí konkrétní téma/problém, kterému se budou věnovat, a na něm pak společně pracují. První nástroj je tzv. strom problému: definice společenského problému, který chtějí řešit, jeho příčin a důsledků. Výsledky své práce skupiny sepišou na flipchart a na závěr je představí ostatním. Dostanou také zpětnou vazbu od lektora*ky. Následně si každá skupina stanoví cíl své advokační kampaně, který vychází z definovaného problému. Cíl musí být tzv. SMART: tedy konkrétní, měřitelný, dosažitelný, smysluplný a časově omezený. Po definování cíle skupina vypracuje tzv. mapu klíčových hráčů. Určí, které organizace a konkrétní osoby jsou pro dosažení cíle kampaně klíčoví. Dále vyhodnotí, jak velký je jejich vliv a jaký mají postoj k cíli, který chceme prosadit. Skupina pracuje se samolepícími lístky (post-it), které následně umísťuje do mapy podle dvou os: osy

vlivu a osy postoje k cíli. Na závěr skupiny opět prezentují výsledky své práce, ostatní, včetně lektora*ky, se doptávají a doplňují.

Podnětem pro realizaci tohoto bloku v budoucnu je představit škálu různých forem zapojení lidí s žitou zkušeností – pracovní skupiny, prezentace pro odborníky, tvorba výstupů, připomínkování materiálů atd. K této části by bylo účelné přizvat lidi, kteří s tím již mají zkušenost, a to i z řad odborníků*ic z různých organizací či institucí – nechat je sdílet příběh, jak a proč našli smysl ve využití žité zkušenosti, co pro ně bylo důležité, aby tento koncept přijali.

Posílí to vzájemnou empatii k různým potřebám a pohledům. Seznámení s rozdílnými formami zapojování pomůže účastníkům*icím uvědomit si, jaké kompetence potřebují, pro co mají silné stránky nebo na čem potřebují zapracovat. Přidanou hodnotou by také byla informace pro pořádající organizaci, do jakých aktivit v budoucnu účastníky*ice zapojovat.

Storytelling – zaměření na práci s vlastním příběhem

4

Blok storytellingu navazuje na sebezkušenostní blok a je zaměřen zejména na práci s vlastním příběhem a žitou zkušeností účastníků*ic.

Mohou si zde rozmyslet, kterou část svého příběhu chtějí sdílet a jak ji chtějí prezentovat. Na základě instrukcí od lektora*ky si svůj příběh připraví, ale především ho odprezentují před celou skupinou. Právě tento nácvik, byť v bezpečném prostředí, je důležitý pro zjištění, zda je tato cesta pro všechny opravdu bezpečná a co je pro ně bezpečné sdílet, a co ne.

Při této aktivitě, stejně jako kdykoliv jindy v průběhu programu, je důležité zvědomit tzv. pravidlo STOP. Tedy že se účastníci*ice kdykoliv mohou rozhodnout, že se do aktivity nezapojí nebo ji přeruší, pokud jim to bude nepříjemné.

Při sdílení příběhů je také potřeba zaměřit se nejen na práci s fakty (kdy, co), ale i na emoční rovinu (jak jsem se u toho cítil*a atd.) a připravit si několik důležitých životních momentů, které je vhodné do příběhu zařadit.

Zkušenost se zapojováním lidí s žitou zkušeností

5

V pilotním programu představil Johan Lothe zkušenosti norské organizace Wayback, jejíž zaměstnanci*kyně mají všichni žitou zkušenost z výkonu trestu a která se kromě podpory klientů*ek prostřednictvím peer mentorů*ek zabývá i advokační činností.

Účelem tohoto bloku je zejména inspirace a motivace účastníků*ic sdílením dobré praxe. Ta nemusí být pouze zahraniční, lze sdílet i dobrou praxi domácí, např. Asociace poskytovatelů adiktologických služeb má dlouholetou zkušenost se zapojováním lidí s žitou zkušeností do ovlivňování podoby služeb pro závislé. Svou zkušenost může sdílet i absolvent*ka minulého vzdělávacího programu.



Norský lektor Johan Lothe, ředitel Wayback

6 Prezentační dovednosti, příprava na veřejné vystupování

Blok je potřeba pojmout velmi prakticky a interaktivně a věnovat dostatek prostoru nácviku prezentačních dovedností.

Po teoretickém úvodu, věnovanému základním pravidlům pro veřejné vystupování, dostanou účastníci*ice čas na přípravu tématu, které budou prezentovat. Ideální je zvolit si takové téma, kterému se v praxi opravdu věnují, a do prezentace zahrnout i části svého osobního příběhu.

Po přípravě postupně prezentují své téma/svůj příběh před celou skupinou. Získají zpětnou vazbu od lektora*ky, ale i od dalších účastníků*ic. Ta se týká nejen verbální části prezentace, ale i té neverbální (postoj, gesta...).

Pokud je to časově možné, vyplatí se uskutečnit ještě druhé kolo prezentací, ve kterých už účastníci*ice zohlední tipy a doporučení. Často je posun mezi první a druhou prezentací markantní, což podpoří sebedůvěru účastníků*ic.

Principy spolupráce s partnery

7

Příprava na interakci s partnery z vězeňství a trestní justice se ukázala jako velice důležitá, jedná se o průřezové téma celého vzdělávacího programu. Začíná hned na začátku programu v bloku Sebezkušenost, kde je velká pozornost věnována zpracování (negativní) zkušenosti z výkonu trestu a/nebo jednání s institucemi. V bloku Základy advokační práce je téma zařazeno do kontextu ovlivňování systému trestní justice. Blok Principy spolupráce s partnery je zaměřen na praktický nácvik (formou rolových her) jednání s klíčovými partnery, jako je Vězeňská služba ČR na úrovni Generálního ředitelství i jednotlivých věznic, Probační a mediační služba, sociální kurátoři, úřady práce ad. Zásadní součástí bloku je trénink citlivého a konstruktivního podávání zpětné vazby.

Při prosazování systémových změn je zcela zásadní spolupráce nejrůznějších aktérů. Cílem tohoto bloku je tento fakt zvědomit a účastníky*ice na spolupráci připravit. I přes rozdílnost různých typů organizací a institucí je klíčové rozvíjet vzájemné partnerství a důvěru. Mít pochopení pro způsob fungování partnerských subjektů, vyplývající z jejich odlišných rolí a kontextu, ve kterém působí. Zapojení lidí s žitou zkušeností má za cíl obohatit fungování trestní justice o jejich pohled, který je důležitý, stejně jako je důležitý pohled odborníků*ic. Z evaluace pilotního programu i zkušeností z následného zapojování absolventů*ek vyplynula potřeba posílit toto téma v rámci základního vzdělávacího programu spolu se Sebezkušeností a Základy advokační práce. Téma Argumentace a vyjednávání bylo naopak vyhodnoceno jako nadstavbové a bylo přesunuto do návazného vzdělávání a rozvoje absolventů*ek, již diferencovaných podle kompetencí a zaměření.

Mediální trénink

8

Metoda praktického nácviku mediální (sebe)prezentace spojená s nahráváním na video a bezprostředním poskytnutím zpětné vazby se velmi osvědčila, stejně jako zásada umožnit účastníkům*icím zůstat pouze v roli pozorujících, pokud se na natáčení necítí.

Mediální trénink vedla zkušená novinářka a mediální lektorka, což se rovněž velmi osvědčilo. Dokázala poskytnout skutečně praktické rady a zprostředkovat pohled „z druhé strany“, ze strany médií.

Účastníci*ice si vyzkoušeli dva formáty:

1. Veřejné vystoupení
2. Rozhovor s novinářem*kou (včetně nepříjemných osobních dotazů)

Kromě zpětné vazby lektorky*a je vždy velmi cenná i příležitost vidět sám sebe na videonahrávce a možnost zhodnotit svůj projev jak po verbální, tak i neverbální stránce.

9 Psychohygiena, metody, techniky, návyky

Prakticky pojatý, odlehčený blok na závěr. V pilotním programu se velmi osvědčila skupinová týmová aktivita - výroba „padáku“.

Blok byl účastníky*icemi velmi pozitivně hodnocen, zejména pro svou interaktivnost a práci ve skupině, která umožňovala i kreativní vyžití. Skupiny dostaly různé materiály, z nichž měly za úkol sestavit padák, který by zabránil rozbití balonku s vodou po vyhození z okna. Aktivita sloužila k tomu, aby ukázala, jak účastníci*ice fungují v týmu, jak si rozdělují role, jak spolupracují, jaké mají kompetence atd. Proto byla tolik důležitá společná reflexe na závěr. Kromě samotné aktivity byla v tomto bloku věnována pozornost tomu, jak je důležité dbát na naplnění svých základních potřeb, vedle práce umět i odpočívat a dbát na zdravé životní návyky (dostatek spánku, pravidelné stravování atd.).

10 Reflexe programu a slavnostní ukončení

Evaluační potvrdila, že je důležité věnovat na závěr základního vzdělávacího programu dostatečný čas jeho reflexi, diskusi o naplnění očekávání účastníků*ic a sdílení zpětných vazeb, a to i nad rámec 40 hodin programu.

Kromě sdílení v celé skupině účastníci*ice vyplnili dotazníky se zpětnou vazbou. Tento prostor pro závěrečné sdílení a vyhodnocení programu je potřebný; je to způsob, jak vše ukončit a uzavřít. Zazněly zde i důležité podněty k podobě programu, které pomohly k jeho aktualizaci a vylepšení.

Součástí by mělo být také slavnostní předání certifikátů za přítomnosti významné osobnosti ze spolupracující instituce/organizace. Absolventi*ky tak dostanou potvrzení toho, že jsou bráni jako důstojní partneři pro budoucí spolupráci, a posílí svou motivaci se do advokační práce zapojovat. TJe to také způsob, jak ocenit jejich úsilí v rámci programu, který úspěšně absolvovali. V případě pilotního programu jej dokončili všichni účastníci*ice, ačkoli se jednalo o pět dní skutečně intenzivní práce.

Další vzdělávání a rozvoj

Skupina účastníků*ic pilotního programu byla i přes svou pestrost a různorodost velmi motivovaná a koherentní. Původní předpoklad, že program nedokončí všichni účastníci*ice se nepotvrdil, a z dosti náročného a intenzivního programu nikdo neodešel předčasně. Absolventi*ky opakovaně proklamovali, jak je pro ně důležité se i po skončení programu nadále setkávat, sdílet své zkušenosti a vzájemně se podporovat. Potvrdilo to důležitost zajištění dalšího rozvoje. Ten by měl probíhat jednak prostřednictvím pravidelných setkávání (intervizí) všech absolventů*ek, jednak formou nadstavbového vzdělávání, které může probíhat v užších diferencovaných skupinách podle kompetencí a zaměření. Důležité je také zajistit dle aktuálních potřeb jednotlivců podporu formou supervizí. Pro absolventy*ky programu bylo také zcela zásadní se znovu setkávat i osobně, ne pouze online.

Intervize – skupinové

Účelem skupinových intervizí je sdílení pozitivních i negativních zkušeností se zapojováním do advokační práce, ale také vzájemná podpora absolventů*ek, důležitá k posilování motivace a překonávání překážek. Intervize by v ideálním případě měly probíhat osobně, v pilotním programu probíhaly online, vzhledem k časovým možnostem absolventů*ek, působících v různých místech republiky (Praha, Ostrava, Brno, Třebíč, Olomouc).

U intervizí je důležitá kvalitní facilitace. Také jsme se snažili v průběhu projektu posílit kompetence absolventů*ek a do facilitování zapojovat ty zkušenější z nich.

Supervize – individuální

Podpora supervizora*ky byla absolventům*kám pravidelně nabízena, někteří ji rádi využívali. Supervize probíhaly osobně a individuálně, o skupinové supervize zájem nebyl, což ale mohlo být zapříčiněno problematickou dostupností.

Argumentace, vyjednávání

Zpětné vazby účastníků*ic na tento blok v pilotním kurzu byly nejvíce rozporné – část jej hodnotila velmi pozitivně, jako jeden z nejdůležitějších a nejužitečnějších, část naopak jako nesrozumitelný, nezáživný, monotónní, příliš obsáhlý. Jedna účastnice uvedla, že by „uvítala kurz, který by byl specializovaný na určité téma, např. argumentace.“ Z hodnocení vyplynulo, že téma Argumentace a vyjednávání je spíše nadstavbové, vhodné pro menší skupinu absolventů*ek základního vzdělávacího programu, kteří budou mít o téma zájem a zároveň příslušné kompetence.

V tomto bloku by do budoucna měl být posílen důraz na praktický nácvik na úkor teoretického výkladu. Vhodný je např. formát debatní ligy, kdy jsou účastníci rozděleni do dvou skupin a argumentují jedni pro a jedni proti určitému výroku (např. „Cílem výkonu trestu je potrestat lidi, co spáchali trestnou činnost. Pobyť ve vězení proto má být dlouhý a nepříjemný.“) Touto formou je možné se připravit na typické argumenty, které v podobných debatách zaznívají, a naučit se jim čelit na základě připravených protiargumentů.

Setkání s politikem či političkou, návštěva politické instituce

V rámci pilotního programu jsme zorganizovali pro účastníky*ice návštěvu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR spojenou se setkáním a rozhovorem s její místopředsedkyní Olgou Richterovou. Tato akce měla velmi dobrý ohlas, politička si na rozhovor s lidmi s žitou zkušeností vyhradila dostatek času a poskytla jim vhled do své práce a prosazování sociálních témat, kterému se aktivně věnuje. Popsala také svou vlastní cestu do politiky. Následovala i komentovaná prohlídka Parlamentu.

Návštěva Parlamentu byla jednou z nejvíce pozitivně hodnocených součástí programu. I kdyby se nepodařilo zajistit obdobně velkorysou příležitost, osobní zkušenost s fungováním některé politické instituce, ideálně spojená se setkáním s jejím zástupcem*kyní, bude pro lidi s žitou zkušeností přínosná a obohacující. Může se jednat o magistrát města nebo krajský úřad.



Návštěva Parlamentu ČR a setkání s Olgou Richterovou



RUBIKON Centum, z.ú.

Novákových 439/6, 180 00 Praha 8

tel.: +420 777 484 721

e-mail: info@rubikoncentrum.cz

<https://www.rubikoncentrum.cz/>